

Formulář pro posuzování diplomových prací

Jméno studenta/ky: Bc. Tomáš Lazecký
Studijní program: Elektronická kultura a sémiotika
Název diplomové práce: *Autonomní sociální centrum Klinika a levicový aktivismus:
Kritická analýza mediálního diskurzu*
Jméno posuzovatele/ky: Martin Švantner, PhD

Okruhy hodnocení diplomové práce:

A) Formální kritéria

Formální struktura a úprava práce, úplnost povinných částí práce, gramatická a stylistická stránka, korektní a jednotné uvádění zdrojů.

Hodnocení (0-10 bodů): **10**

Přípomínky a komentáře: Po formální stránce text zcela odpovídá kritériím.

B) Struktura práce

Jasně formulování problému, vymezení cíle a jeho soulad s obsahem práce, celková koncepce a struktura práce, adekvátnost postupu a návaznost jednotlivých částí práce.

Hodnocení (0-10 bodů): **5**

Přípomínky a komentáře:

Po metodologické a stylistické stránce text variuje mezi pokusem o CDA, obsahovou analýzou, volnou esejí vyjadřující spíše postoje autora, novinovým článkem a popisným exkursem do dějin české intelektuální levice. Problémem této roztržitosti tak je, že autor někdy používá (resp. přebírá ze sekundární literatury) velmi zjednodušeně pojmy převzaté z jiných sociálních věd – např. politologie, sociologie aj.

Markantní je to v případě zjednodušeného pojetí neoliberalismu, kde není zcela jasné, zda jej autor DP považuje za samotnou ideologii či analytický pojem (např. z teorie mezinárodních vztahů, nebo teorie politické ideologie).

Autor se omezuje se na vágní tvrzení, že v případě neoliberalismu „vše je věcí konkurence“. Možná, že autor mohl věnovat více místa vysvětlení, namísto např. – dle mého soudu - zcela zbytečné podkapitole o A. Gramscim (místo mohlo být věnováno např. Habermasově pojetí vztahu krize neoliberálního kapitalismu, kapitálu a *Lebenswelt* nebo pod.)

Některá prohlášení tak vyznívají poněkud prorocky (jako na s. 8)“ „Kritická diskurzivní analýza byla zvolena proto, že díky ní můžeme určit, je-li Klinika, respektive squatting, vnímána jako ohrožení pro stávající neoliberální řád.“

Autor zde opět ne zcela jasně uvádí, co má namysli „neoliberálním řádem“ – nějakou esenciální strukturu společnosti? V jakém smyslu co do rozsahu je něco neoliberálním řádem? Má zde autor na mysli řád globální? (ve smyslu jak o něm hovoří např. I. Wallerstein?) Lokální neoliberální řád „působící“ v *Lidovkách*? Jedná se o strukturu, která je „reálnější“ než aktéři kteří se v ní pohybují?

Navíc CDA je (jak autor správně uvádí) kvalitativní analýza, která má navíc v případě DP poměrně úzký vzorek textů – tedy podobné hypotézy, či spíše neúměrné extrapolace („od několika článků k totalitě neoliberálnímu řádu“) působí tato ideologická prohlášení spíše naivně.

Nejsem si také jistý, co by zvláštního přineslo, kdyby se termín „neoliberalismus“ začal používat mimo akademickou půdu (s. 10), nebo mimo skupino levicových *buzzwords* (podobně jako je vágně pravicovou ideologií používán termín „socialismus“).

Autor uvádí (s. 12):

„Výzkumník, který provádí CDA, vždy přiznává, že výsledek analýzy není naprosto objektivní, neboť požadavek na objektivnost nemůže být splněn. Člověk k analýze vždy přichází s již zformovanou sadou hodnot. (ibid, s. 365) Analýza, jež je součástí této práce, tak může být zcela legitimně kritizována.“

„Legitimně“ mohou být pochopitelně kritizovány i kvantitativní metody. Navíc mluvit v sociálních vědách o „objektivitě“ celkově je v podstatě zbytečné.

C) Rozbor tématu

Identifikování a vysvětlení základních pojmů a koncepcí, rozsah a relevantnost použité literatury, úroveň práce s odbornou literaturou, adekvátnost výkladu použitých textů.

Hodnocení (0-10 bodů): **6**

Metodologická část sestává z referování relevantní literatury, někdy působící až příliš eklekticky (spíše jako vršení posbíraných poznámek). Autorovi se však i přes různé odbočky daří hlavní téma udržet.

Dle mého soudu je poněkud na škodu, že za hlavní teoretické východisko nakonec volí – poměrně zastaralý (spíše průkopnický a pojmově a co do struktury nepřiliš soudržný) přístup N. Fairclougha (a ne třeba poněkud jasnější perspektiva van Dijka či R. Wodak, - právě „dijkovské pasáže“ podle mého názoru působí přesvědčivěji)

V textu (s. 10) se, co se Foucaulta týče, nachází drobný nedostatek převzatý ze sekundární literatury (Mills 1997, 7): ony „regulované praktiky“ nejsou diskurs samotný, ale jde o „diskursivní regularity“. Nicméně kladně hodnotím, že autor příliš nezjednodušuje dílo M.

Foucaulta, které nakonec nemá s CDA moc společného (základní odlišností je Faircloughova implementace marxismu).

V textu lze nalézt některé méně povedené překlady, které jsou ale pro vyznění textu spíše marginální (jako např. na s 13.: tradiční záměna „lingvistické“ za „jazykové“ - v případě angl. „linguistic“).

Větším problémem se mi zdají některé autorovy „zkratky“ N. Fairclougha. Autor DP velmi zjednodušuje např. Faircloughovo pojetí *experiential value*, které je omezeno na představu toho, „jak autor reflektuje své zkušenosti v textu“.

Takto podáno, by se faircloughovsky nepoučenému čtenáři mohlo zdát, že jde o nějakou formu subjektivismu. Fairclougha však i zde zajímá struktura (Fairclough říká „gramatika“ ale míní spíše rétorické a figurální aspekty) stylu, kterou autor používá.

Souhlasím s autorovým tvrzením (s. 35): „Roli může hrát i skutečnost, že autoři z alternativních webů nemají autorskou činnost obvykle jako hlavní výdělečnou činnost a psaní textů berou jako poslání, v tomto případě navíc pomáhali svým přátelům. U veřejnoprávního média může roli hrát to, že je kladen důraz na kvalitu, zatímco jiná média musí na první místo klást čtenost a bližší popis událostí není pro jejich čtenáře důležitý.“

Možná že tomuto aspektu mohlo být věnováno více místa (rutinérství kapitalistickou směnou pohlceného zpravodaje).

Závěr textu působí disproporčně.

D) Aspekt originality

Vlastní autorská analýza řešeného problému, schopnost samostatně a tvořivě uvažovat a navrhnout řešení, vlastní argumentační a formulační úroveň.

Hodnocení (0-10 bodů): 9
<i>Připomínky a komentáře:</i> Oceňuji autorův poutavý styl.

E) Význam práce

Formulování jasných a zdůvodnitelných závěrů, adekvátnost a úplnost splnění cílů práce, celková odborná úroveň a přínos práce.

Hodnocení (0-10 bodů): 9
<i>Připomínky a komentáře:</i>

Oceňuji autorův evidentní zájem o problematiku.

Otázky na obhajobu:

Zdá se vám Faircloughovo rozlišení „žánru“ a „diskursu“ přesné (s. 13)? Mělo by pro Vaši práci smysl uvažovat o „diskursivních žánrech“?

Součet bodů (0-50 bodů): **39**

Celkové hodnocení (známka)*: Velmi dobře.

Hodnotící stupnice:

50-40 bodů: 1 – výborně

39- 25 bodů: 2 – velmi dobře

24- 15 bodů: 3 – dobře

14-0 bodů: 4 – nedostatečně

* V případě, že některý z okruhů hodnocení A), B), C), D) je hodnocený počtem bodů 0, práce je klasifikována známkou 4.

Datum:

.....
podpis